

מבחני קיצון למערכת הבנקאית

מרב שמש – מנהלת היחידה הכלכלית, הפיקוח על הבנקים

כנס בנק ישראל על המערכת הפיננסית – 14.6.2012

סדר הנושאים

1. ההתפתחויות בעולם והניסיון הבינלאומי בתחום מבחני הקיצון לבנקים;
 2. מסגרת למבחני קיצון במערכת הבנקאות בישראל;
 3. מבחן קיצון מקרו-כלכלי על הבנקים בישראל;
 4. סיכום - מבחני קיצון לבנקים בראיה קדימה.
-

חלק 1:

התפתחות בעולם והניסיון הבינלאומי בתחום מבחני הקיצון לבנקים

התפתחויות בעקבות המשבר הפיננסי העולמי

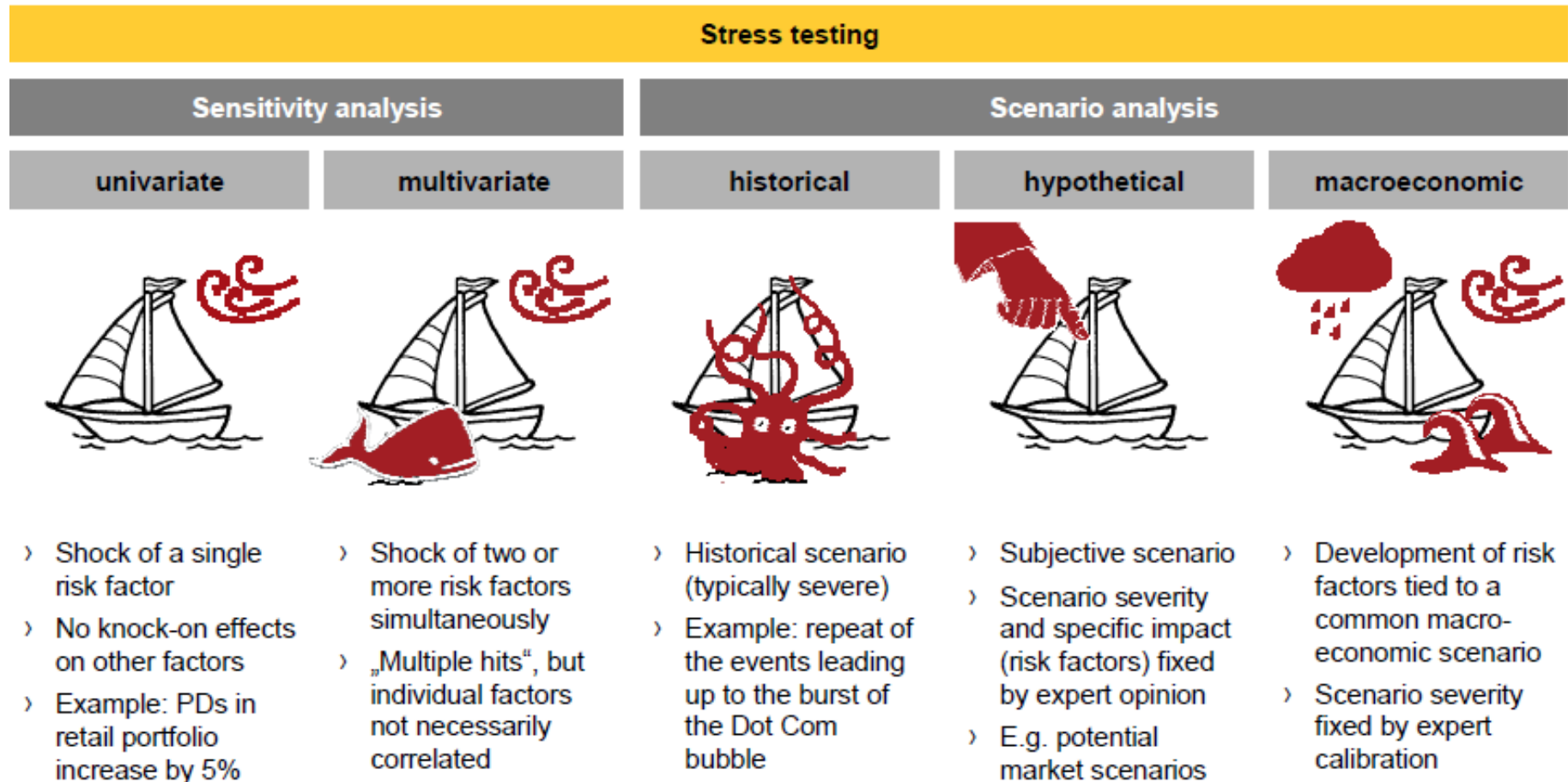
טרום המשבר:

- הכלי לא שולב באופן משמעותי במערך ניהול והערכת הסיכונים – בבנקים.
- כלי לא אמין להערכת חוסן פיננסי ועמידה בתנאי לחץ – ברשויות הפיקוח

לאחר המשבר:

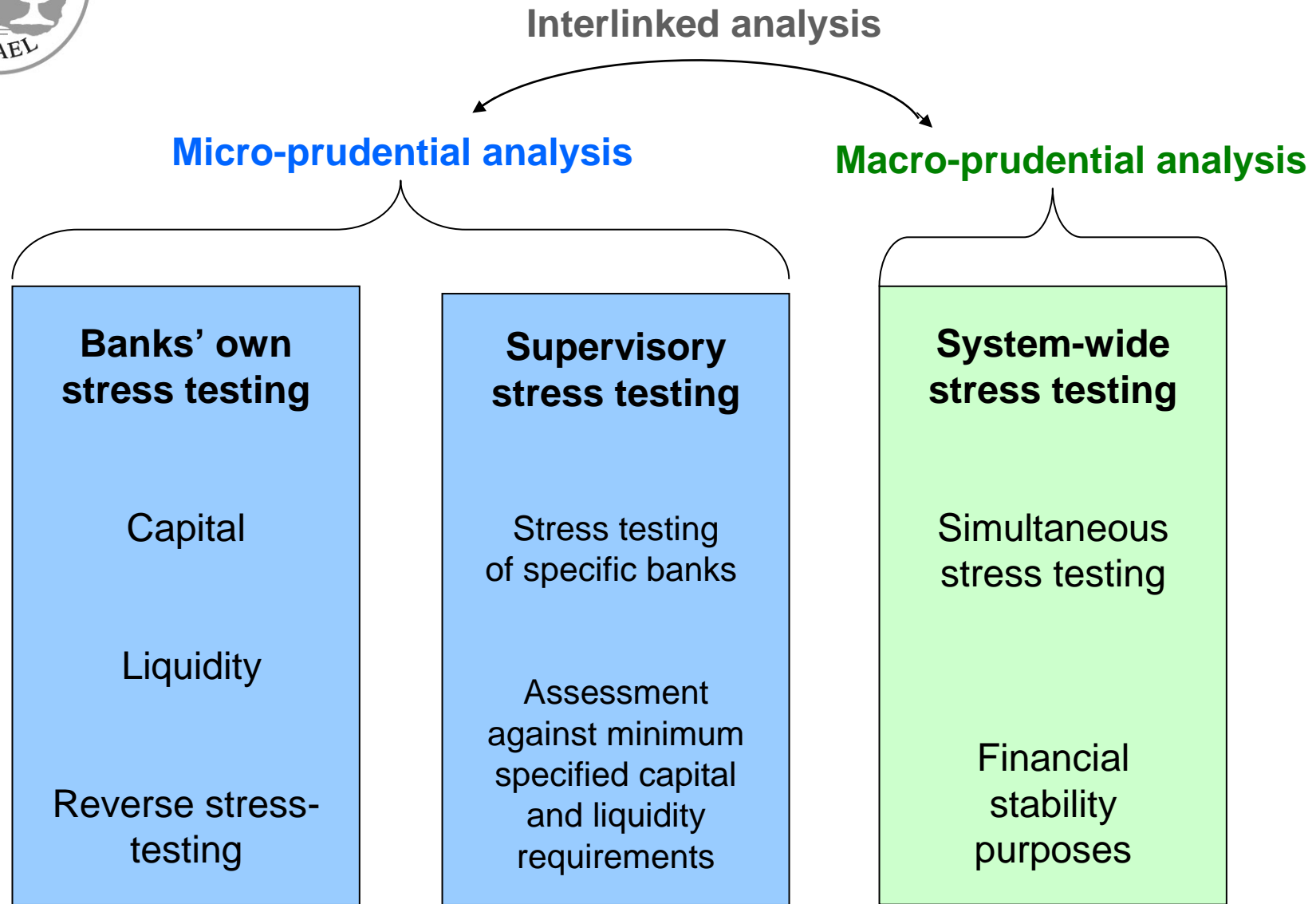
- כלי מרכזי לניהול הסיכונים בבנקים.
- כלי חשוב בארגז הכלים של רגולטורים.

General approaches to stress testing and scenario analysis: some basic intuition

הגישה המשולבת (integrated approach) לביצוע מבחני קיצון¹

הניסיון הבינלאומי והתפתחות הפרקטיקה בפועל

- פרסום הנחיות של גופים בין-לאומיים ורשויות פיקוח בדבר ניהול נאות של מבחני קיצון ע"י הבנקים;
- פרסום עקרונות לרשויות הפיקוח בדבר פיקוח על מבחני קיצון.
- קידום ביצוע מבחני קיצון על ידי רשויות הפיקוח (top-down)
- קידום ביצוע מבחני קיצון המבוססים על תרחיש אחיד פיקוחי ומבוצעים על ידי הבנקים (bottom-up).
- קידום מבחנים לצרכים מקרו-יציבותיים.
- פרסום של מתודולוגיות ושל תוצאות מבחני קיצון במדינות.

הניסיון הבינלאומי והתפתחות הפרקטיקה בפועל ברשויות הפיקוח

- אירופה – CEBS (2009,2010) , EBA (2011)
- ארה"ב – SCAP (2009) , CCAR (2011, 2012)

המבחנים ברשויות הפיקוח נועדו למטרות שונות ולצרכים שונים:

- חיזוק אמון הציבור במערכת הבנקאית במהלך המשבר;
- שיפור המידע האגרגטיבי בין קובעי המדיניות בהערכת עמידות המערכת הפיננסית ולתמיכה ביציבות הפיננסית – במהלך המשבר;
- תמיכה בפעולות לשעת חירום;
- קביעת דרישות הון ספציפיות מבנקים; בחינת תכנון ההון של הבנקים.
- איסוף מידע נוסף מהבנקים לניתוח ובקרה אחר החולשות.

חלק 2:

מסגרת למבחני קיצון במערכת הבנקאות בישראל

מבחני קיצון למערכת הבנקאית בישראל

- מבחני קיצון המבוצעים ע"י הבנקים כחלק מניהול הסיכונים השוטף וכחלק מתהליך הערכת ההון (ICAAP) והנזילות;
- מבחני קיצון המבוצעים ע"י הפיקוח על הבנקים ובנק ישראל כחלק מתהליך הערכת הסיכונים, בחינת הלימות ההון והיציבות הפיננסית;

מבחני קיצון המבוצעים ע"י הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל

ביצוע של מבחני קיצון על הבנקים ועל המערכת הבנקאית:

- **מסוגים שונים** - מבחנים מקרו-כלכליים, תרחישים היפותטיים המשלבים הערכות מומחה, ניתוחי רגישות.
- **לצרכים שונים** - איתור מוקדי סיכון בפעילות הבנקים והמערכת, כלי מסייע בקביעת דרישות פיקוחיות ולמדיניות מקרו-יציבותית.
- **תוך פיתוח מתודולוגיות** המותאמות לגורמי הסיכון העיקריים להם הבנקים בישראל חשופים.

מבחני קיצון מקרו כלכליים לבנקים המבוססים על תרחיש אחיד

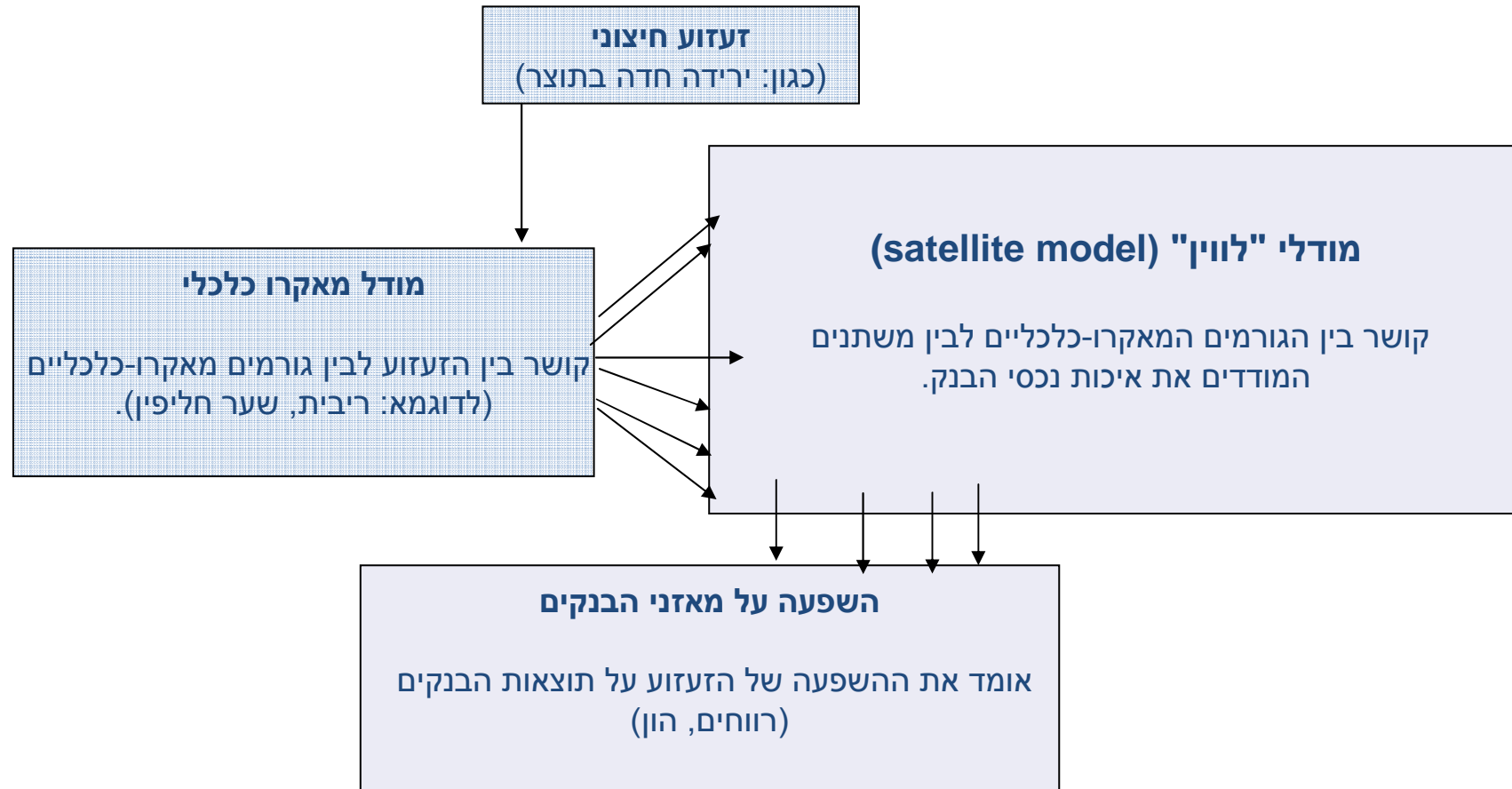
- א. מבחן קיצון מקרו-כלכלי שבוצע ע"י הפיקוח על הבנקים (top-down) וקיבל את אישור FSAP¹ – לצרכי הערכת היציבות הפיננסית, יציבות הבנק הבודד ואיתור מוקדי סיכון.
- ב. מבחן קיצון מקרו-כלכלי, המבוסס על תרחיש פיקוחי אחיד, שיבוצע על ידי הבנקים (bottom-up), בהתאם למקובל ברשויות פיקוח מובילות בעולם.

חלק 3:

מבחן קיצון מקרו-כלכלי שבוצע ע"י הפיקוח על הבנקים וקיבל את אישור ה- FSAP

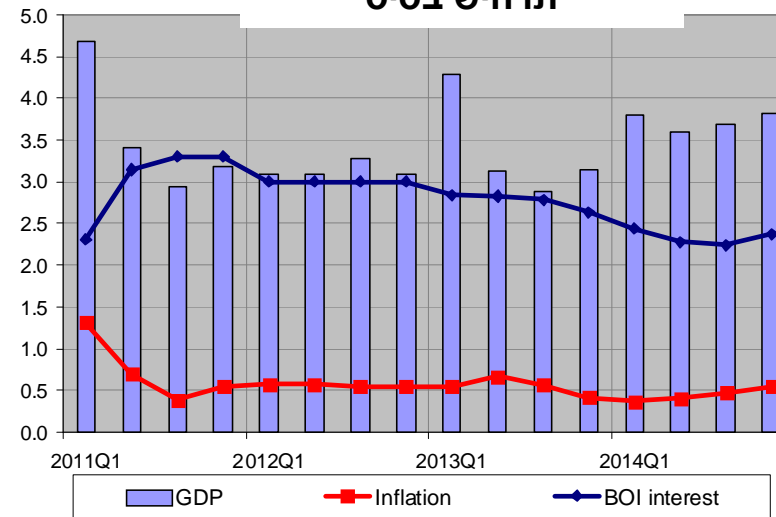
התהליך של מבחני קיצון מאקרו-כלכליים

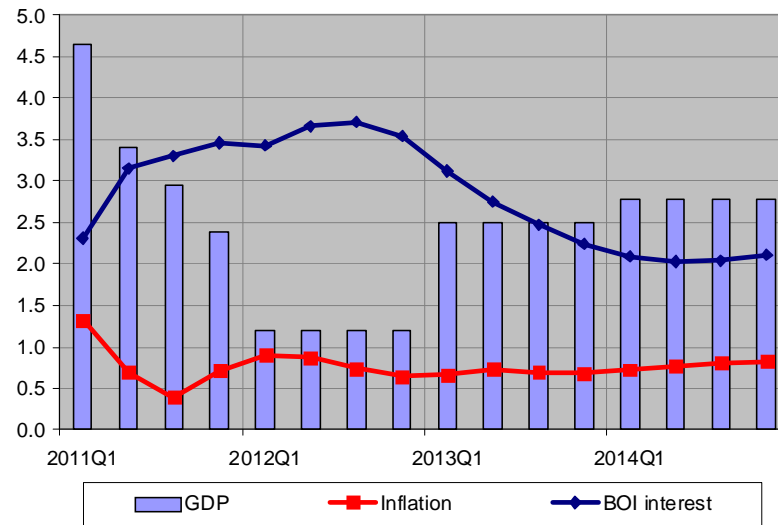

תרחישים

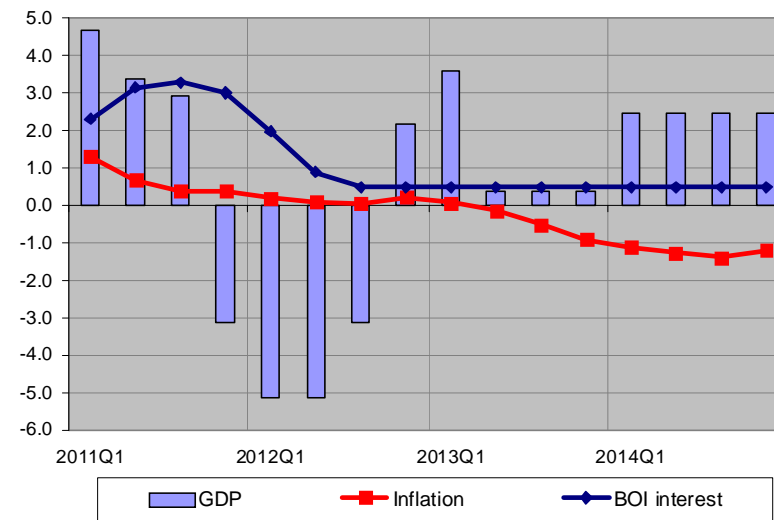
תרחיש בסיס

תרחיש מקומי

תרחיש גלובאלי

מודלי לויין ומודלים נוספים

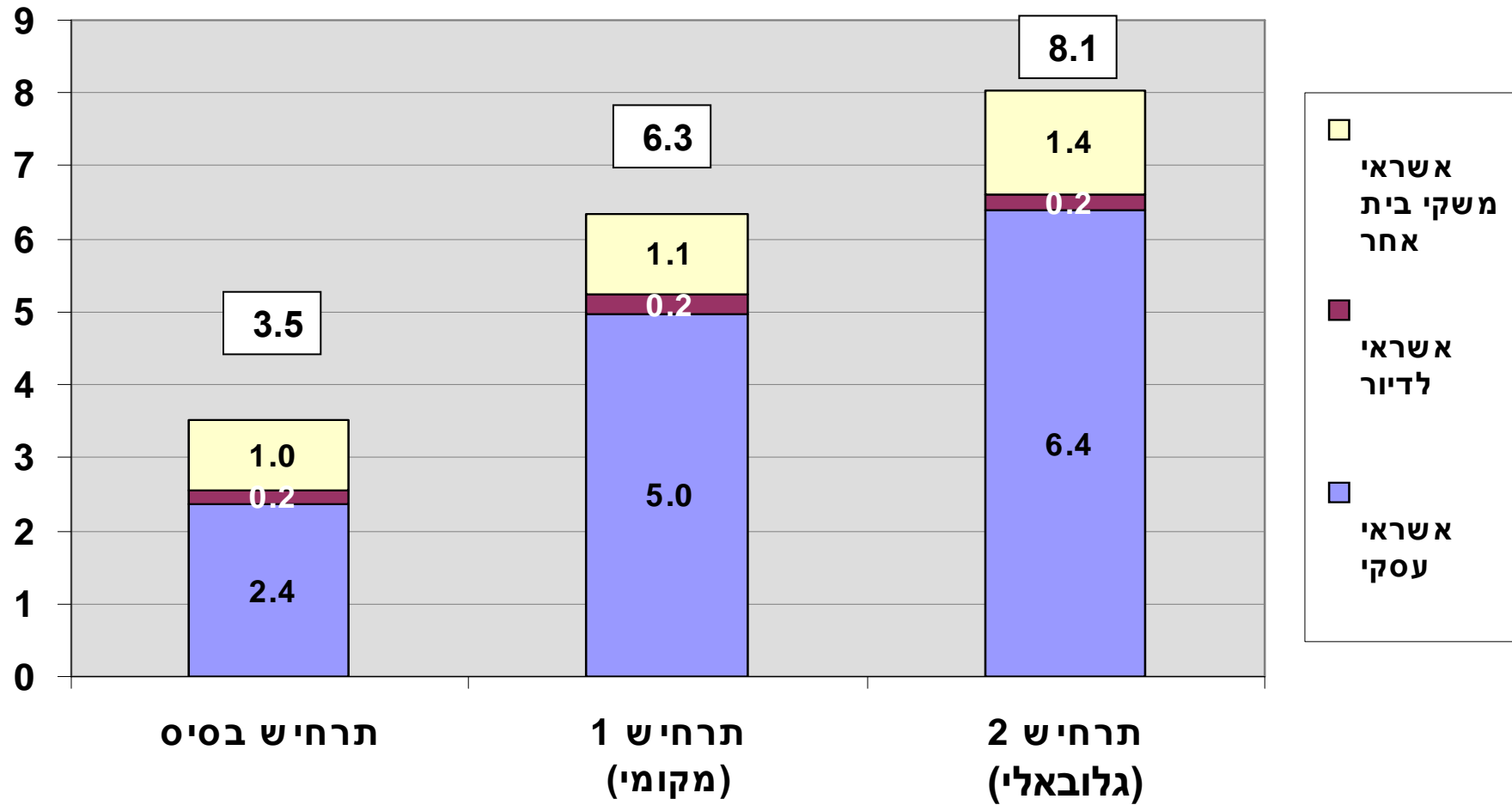
- מודלים מקרו כלכליים לסיכון אשראי, האומדים את שיעור ההפסד בכל מגזר: עסקי, בינוי ונדל"ן, אנשים פרטיים, לדיור.
- אמידה של ההשפעה על תיק ני"ע: אג"ח ממשלתיות, אג"ח אחרות ומניות.
- מודלים מקרו כלכליים לבחינת ההשפעה על הרווח: רווח מפעולות מימון לפני הפרשות, הכנסות תפעוליות ואחרות, הוצאות תפעוליות ואחרות.

הפסדי אשראי

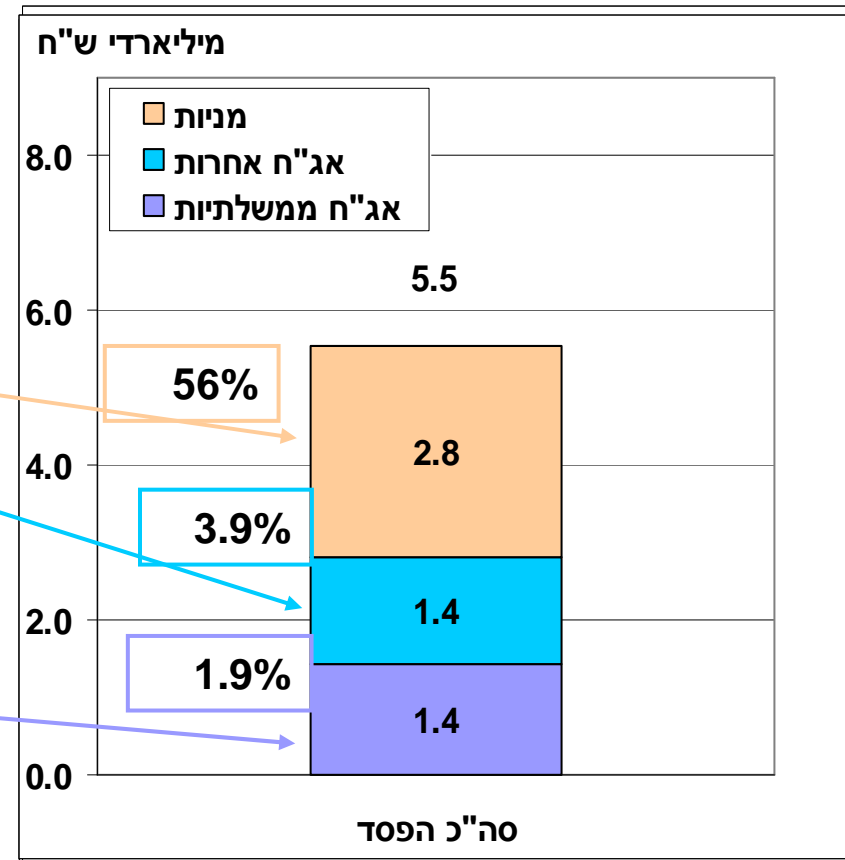
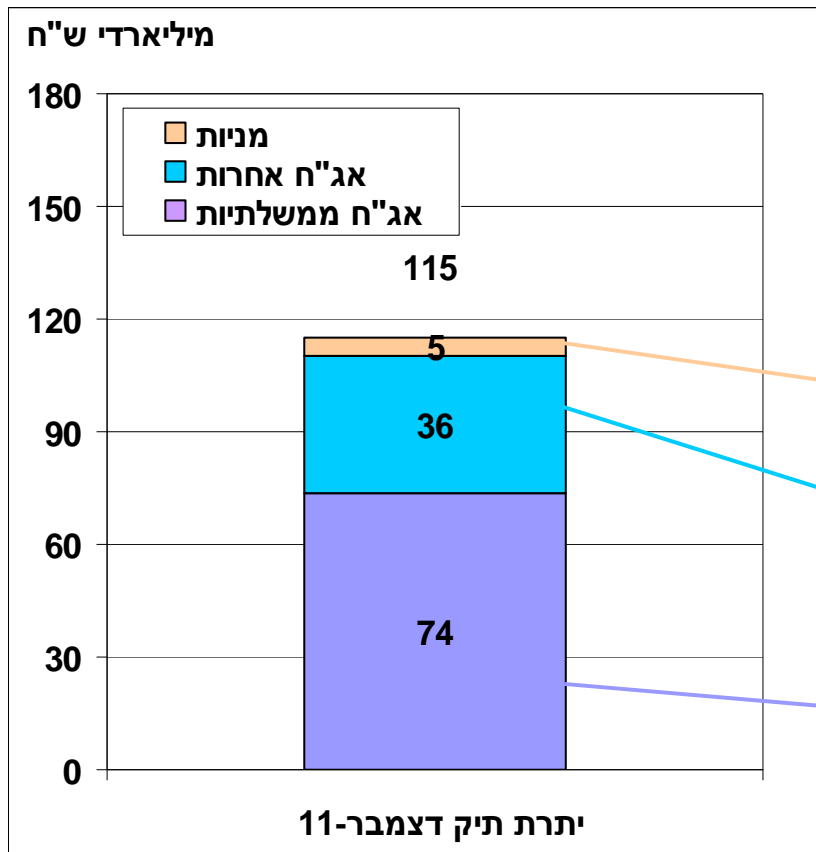
מיליארד ש"ח

הפסדי אשראי מאזני - 2012

תיק ניירות ערך

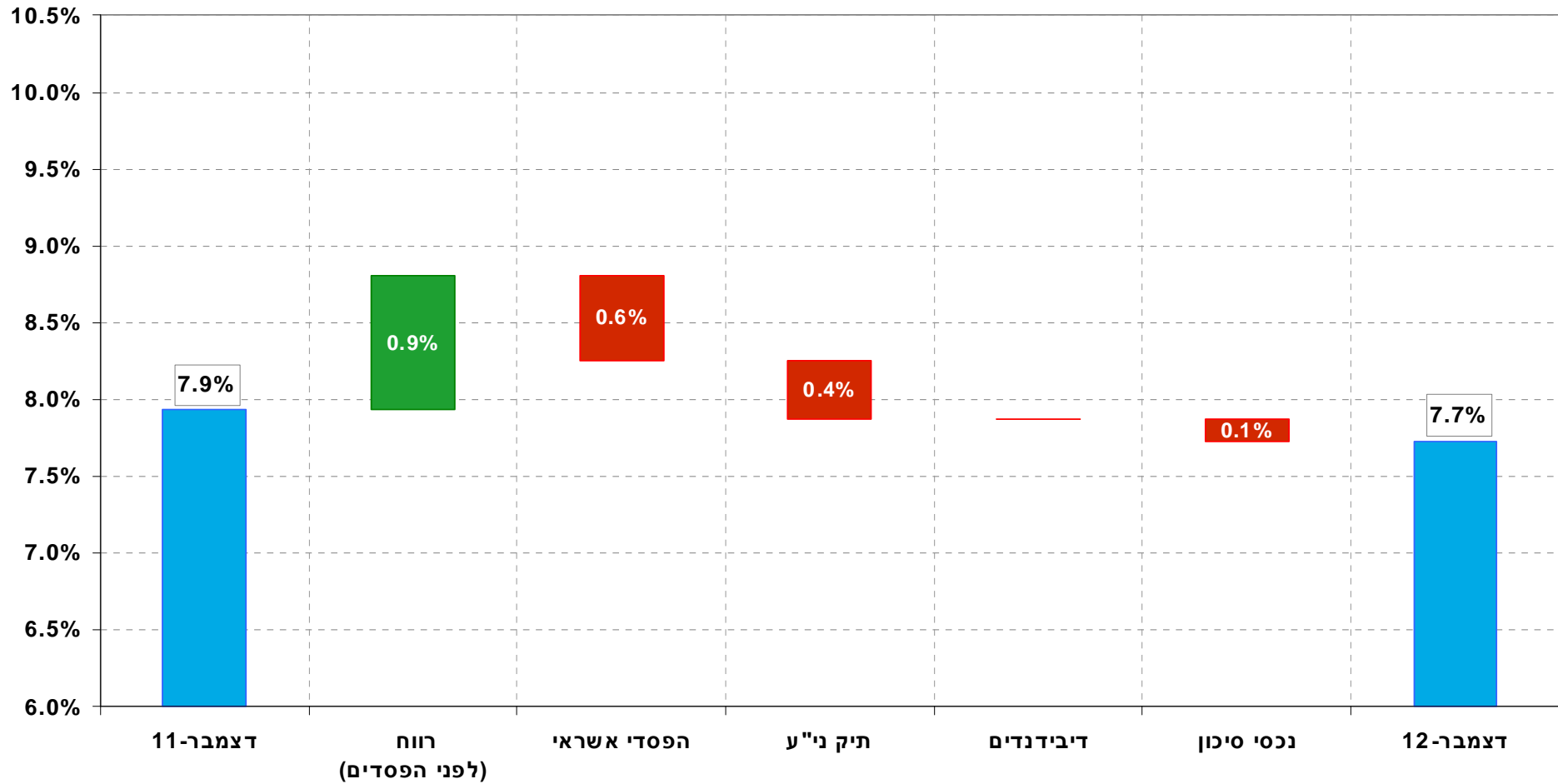
תיק ני"ע ל- 31.12.2011

התוצאות – חמש הקבוצות הבנקאיות השינוי ביחס הון ליבה לפי רכיבים נק' אחוז

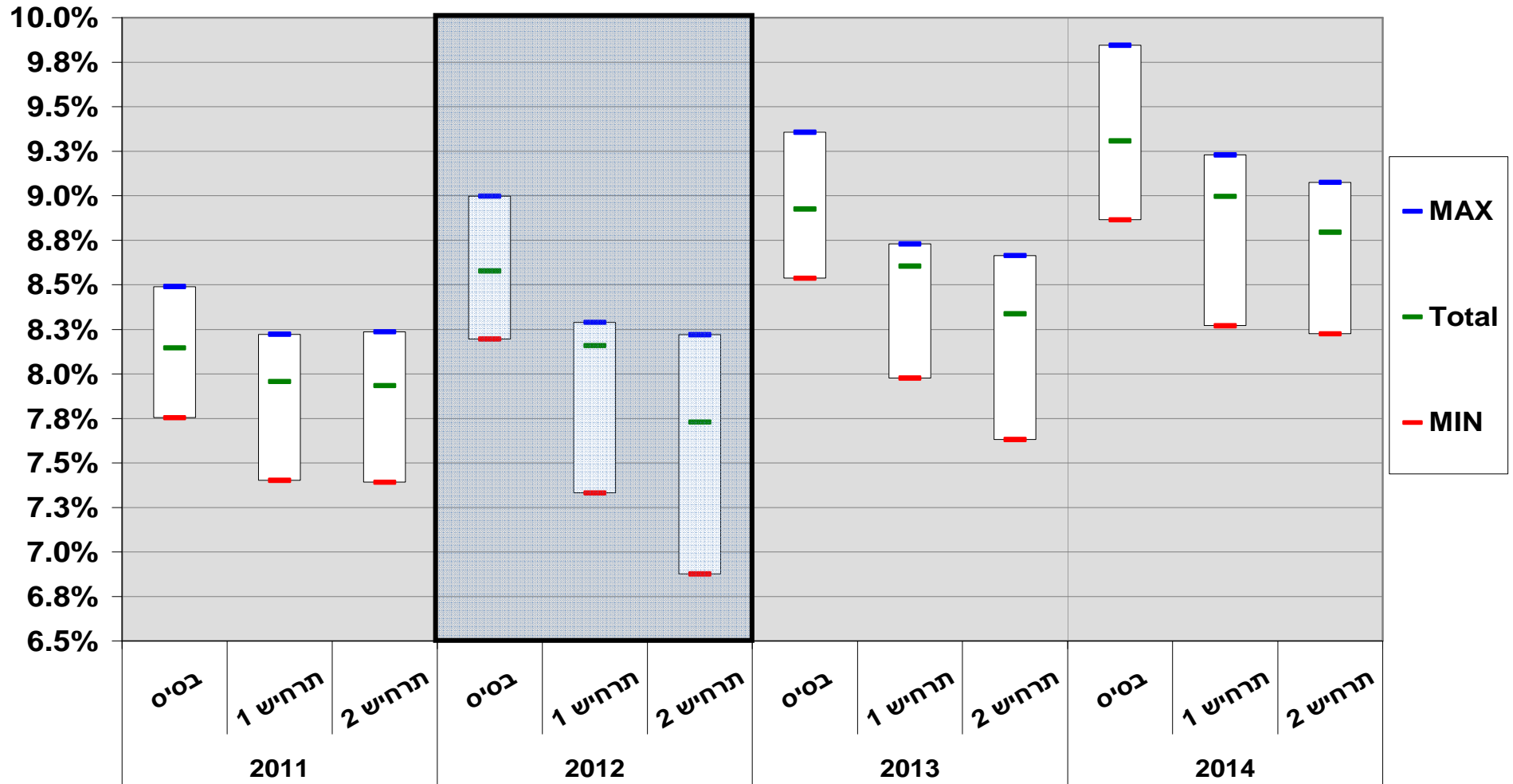
תרחיש 2 - 2012

תוצאות – יחס הון הליבה

יחס הון ליבה - סך המערכת, מינימום ומקסימום

עיקרי הממצאים ממבחן מקרו כלכלי ומבחנים נוספים שבוצעו ע"י הפיקוח על הבנקים

- ההשפעות נמצאו משמעותיות אך שאינן מסכנות את היציבות
 - היקף גבוה של הפסדי אשראי
 - היקף גבוה של הפסדים בתיק ני"ע.
- ריכוזיות תיק האשראי
- נזילות במט"ח
- החשיפה הישירה לאירופה לא מהווה איום על יציבות המערכת.

4. סיכום – מבחני קיצון לבנקים בישראל בראיה קדימה

מבחני הקיצון הם כלי חשוב בבנקים וברשויות הפיקוח.

יש:

- לשפר את איסוף המידע הבנתו וניתוחו;
- להמשיך ולפתח מודלים ומתודולוגיות;
- להמשיך בשילוב מבחני הקיצון ככלי מסייע לקביעת מדיניות.

תודה.